

Protokoll 4/2025

fört vid Utbildningsnämndens sammanträde torsdagen den 24 april 2025 kl. 16:30-17:05, Insikten, Hantverkargatan 2F

Ledamöter

Emilia Bjuggren (S) Ordförande
Andréa Hedin (M) Vice ordförande
Simon Froster Delbom (S)
Emilio Reyes Ludwig (S)
Tina Kratz (V)
Ahmed Sharaf Abdi (V)
Aida Badeli (MP)
Hanna Werner (M)
Leo Sutic (M)
Linnéa Vinge (SD)
Jan Jönsson (L)
Claes Nyberg (C)
Ellen William-Olsson (S) ersätter Anna Ekström (S)

Ersättare

Camila Salazar Atias (S)
Malin Ottosson (V)
Oliver Björklund (MP)
Jens Ahl (M)
Vitalina Pobal (M)
Emil Rapp (L)
Frida Bondesson (KD)

Övriga närvarande

Fredrik Strelert Borgarrådssekreterare
Ebba Ringborg Borgarrådssekreterare
Isabella Chee-Awai Borgarrådssekreterare
Hugo Hegardt Borgarrådssekreterare
Joachim Håkansson - Tf. förvaltningschef
Ulrika Klemets Avdelningschef
Petra Nergårdh Avdelningschef
Niclas Westin Avdelningschef
Eva-Li Littorin Enhetschef
Mika Metso - Stabschef
Britt-Marie Selin Personalföreträdare
Magnus Sundin Personalföreträdare
Carl Lidén Högselius Nämndsekreterare
Katarina Sweding - Grundskolechef

Justerare

Emilia Bjuggren (S), Andréa Hedin (M)



Paragraf

§§6-7, §§9-18

Sekreterare

Carl Lidén Högselius

§ 6**Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028
för utbildningsnämnden**

UTBF 2025/287

Beslut

1. Utbildningsnämnden fastställer Underlag för budget för 2026 med inriktning 2027 och 2028. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden godkänner Kompetensförsörjningsplan 2026–2028, bilaga 3. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Utbildningsnämnden godkänner Lokalförsörjningsplan 2026–2028, bilaga 4 med tillhörande bilagor 4.1 och 4.2. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Utbildningsnämnden godkänner det reviderade Funktionsprogrammet för skollokaler, bilaga 4.3.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Reservationer

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Claes Nyberg (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Linnéa Vinge (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

I underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 beskriver och analyserar förvaltningen de kommande årens utveckling. Fokus ligger på de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden 2026–2028, utifrån förändringar i omvärlden och i den egna verksamheten.

Stockholms stads skolor är generellt sett väl rustade att möta kommande utmaningar. I underlaget identifierar förvaltningen

följande tre centrala utmaningar som påverkar verksamheten den närmaste treårsperioden:

1. Likvärdighet – fortsatt stora skillnader i förväntade skolresultat mellan olika grupper och geografiska områden.
2. Sjunkande elevantal i grundskolan – får ekonomiska och organisatoriska konsekvenser.
3. Dimensionering av gymnasieskolan – vikten av att säkerställa ett brett utbud och samtidigt tillgodose arbetsmarknadens behov.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Moderaternas (M) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra:

Moderaternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas har en gemensam vision för Stockholms framtid: En modern, frihetlig, trygg och hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och föreningar. Vi bejakar stadens styrkor och särart, och framförallt tror vi passionerat på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar.

Alla stockholmselever är våra elever. Oavsett om eleven och föräldrar har valt att gå i en kommunal eller fristående skola åläggs vi att engagera oss i elevernas skolgång. Det är en demokratisk skyldighet för förtroendevalda att se varje elev och deras kunskapsresa, oavsett vilken stadsdel de kommer ifrån eller i vilken skola de slår upp sina läroböcker. Från kommunfullmäktige, till nämndbeslut och fram till klassrummet har vi ett ansvar gentemot stockholmseleverna – det är ett perspektiv som ska genomsyra utbildningsnämndens arbete.

Den högst prioriterade frågan är att omedelbart bryta utvecklingen kring de fallande skolresultaten, där i synnerhet flickors resultat faller. De sämre skolresultaten återfinns både i socioekonomiskt starka och svaga skolor vilket inte får mötas med passivitet. Det finns också allt för många skolor i Stockholm som över tid har haft en väsentlig andel av

eleverna som lämnar årskurs nio utan behörighet till gymnasiet. Lovskola är en viktig resurs för att säkerställa att elever som riskerar att halka efter får tid och möjlighet att komma ikapp i studierna. Det ska erbjudas under längre tid och med fokus på att barn i lägre åldrar ska gå på dem. Digitala verktyg är ett bra komplement till fysiska läromedel, men vi ser ett behov av att minska användandet av dem och istället premiera böcker.

Stockholms skolor har pressats hårt av det ekonomiska läget och det vikande elevantalet kräver tydlighet och förutsägbarhet från kommunen som huvudman. Därtill har de senaste decenniernas fokus på expansion av antalet elevplatser skett på bekostnad av ett ansvarsfullt förvaltande av befintliga skolor. Löpande fördyringar och omfattande underhållsbehov är hyresgrundande och riskerar att utgöra en allt större del av utbildningsnämndens totala budget och tränga ut resurser till kärnverksamheten och undervisning.

Samtidigt ser vi att den styrande majoriteten väljer att avveckla skolor på väldigt olika sätt runtom i staden. Vi anser att det behöver finnas en ungefärligt jämnt fördelad plan för att minska antalet skolplatser, som tar hänsyn till stadsdelarnas olika behov. Men vissa stadsdelar ska inte behöva drabbas oproportionerligt hårt för det vikande elevunderlag vi ser över nästan hela staden. Att se till absoluta tal säger inte mycket, men när man tittar på procentuella skillnader är det stora skillnader mellan stadsdelarna.

De kommande åren behövs ett gediget arbete för att värna skolornas integritet och verksamhet, även fristående skolor kommer att påverkas av ett vikande elevantal i Stockholm. Staden bör därför upprätthålla en kontinuerlig dialog med fristående skolor för att skapa förutsättningar för att kunna klara sitt utbudsansvar av skolplatser i Stockholm.

Stockholm ska påbörja omställningen till den tioåriga grundskolan redan nu. Det måste också medföra ett perspektivskifte på elevernas kunskapsresa där fokus flyttar från högre åldrar till de yngre. Genom mer strukturerad undervisningstid i unga åldrar rustas elever bättre med grundkunskaper som ytterligare färdigheter och vidare utveckling kan byggas på. Att främja elevernas läsförmåga och matematikkunskaper är särskilt prioriterat. De små kunskapsluckorna får aldrig växa till att bli stora hål i de senare årskurserna. Resurser och insatser ska i större utsträckning riktas mot elever i låg- och mellanstadiet.

Ryggraden i skolan är personalen som fyller elevernas skoldag med kunskap, stöttning och motivation. Stockholms stad ska vara Sveriges bästa arbetsgivare för skolpersonal och att arbeta på en skola i Stockholm stad ska vara förknippat med stor stolthet. Möjligheten till karriärsutveckling för lärare måste stärkas, utan att hamna långt bort från undervisningen samt även inkludera förskolelärare. Staden behöver som arbetsgivare också stötta skolledare och lärare i sin yrkesroll och att vara den naturliga auktoriteten i klassrummet.

Valfriheten för Stockholms elever och föräldrar är stor och är något som ska värnas och utvecklas. Moderaterna ser positivt på den stora mångfald av skolor som finns i vår stad och region. Kraven på kvalitet ska gälla alla skolor och den skola som uppvisar en strukturell brist i verksamheten ska stänga. Oavsett huvudman för den enskilda skolan ska stadens riktlinjer vara neutrala och samma krav och spelregler ska gälla för den kommunala såväl som den fristående skolan. Jämförelsen mellan skolor och rättssäkerheten i betygsättning måste också stärkas.

Det är Moderaternas övertygelse att alla barn och elever i Stockholms förskolor och skolor ska få möjligheter till en bra kunskapsutveckling. Ett prioriterat arbete framgent bör vara att öka inskrivningsgraden i förskolan. Moderaterna ser med stor oro på hur en kvalitativ övergång mellan förskolan och grundskolan ska ske där inga barn faller mellan stolarna i och med inrättandet av förskolenämnden. Samverkan mellan för- och grundskolan behöver prioriteras och den samverkan bör också omfatta fristående aktörer. Ansvaret för de kommunövergripande förskolefrågorna bör också återföras till utbildningsnämnden inför 2026.

Den psykiska ohälsan bland Stockholms unga ökar vilket leder till att behovet av skolans elevhälsa växer. Psykisk ohälsa upphör inte när skoldagen är slut och under föregående mandatperiod fördjupades samverkan mellan staden och Region Stockholm. Det är ett arbete som har stannat av till följd av bland annat den kritiska personalsituationen inom BUP i den socialdemokratiskt styrda regionen. Arbetet med att stärka elevhälsan får dock inte upphöra och därför vill Moderaterna att det ska utredas hur elevhälsan kan tillgängliggöras digitalt även utanför skoltid.

Arbetet med skolsociala team har varit framgångsrikt och det finns ett behov av att utveckla arbetet till att inkludera samtliga skolor i Stockholm. Socialnämndens och stadsdelarnas samverkan med utbildningsförvaltningen bör utvecklas även tillsammans med fristående aktörer för att

även här kunna fånga upp elever och barn som riskerar att råka illa ut eller hamna i utanförskap. En fungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor för barn och unga och det är viktigt att socialnämnden ser helheten tillsammans med utbildningsnämnden.

Även den intensifierade insatsen skolsociala team plus (SST+) bör erbjudas i samtliga stadsdelar. Den nuvarande planen för utbyggnaden av detta går alldeles för långsamt och vi vill öka takten med fokus på att områden med relativt hög skolfrånvaro ska prioriteras. De nya områden som föreslås av majoriteten tycks inte ha någon direkt koppling till hur det ser ut i stadsdelarna. Antalet barn och unga i Stockholm som har en skolfrånvaro som överstiger 50 procent ökar och finns i hela staden. Med stöd i den nya socialtjänstlagen bör SST+ på sikt inte heller föranledas av en behovsprövning utan tillgängliggöras för fler.

Fler barn bör ta del av en meningsfull fritid och därför bör fritidsklubbarna vara ett prioriterat område för 2026. Deltagandet i fritidsklubben är som lägst i de områden som är svagast socioekonomiskt och för att sänka tröskeln och därför vill Moderaterna också att avgiften behovsprövas. Elevernas inflytande över fritidsklubbens verksamhet ska öka och det finns lyckade exempel som Maria Fritidsklubb. Fritidsklubbarna ska också samverka med civilsamhället i syfte att bredda utbudet av aktiviteter.

Tillgången för idrottsföreningar och civilsamhället att nyttja befintliga idrottslokaler i stadens skolor är fortsatt för låg trots tidigare prioriteringar att fler ska vara bokningsbara. Under 2026 bör resterande idrottslokaler tillgängliggöras i stadens bokningssystem samt bör samtliga idrottslokaler vara bokningsbara även under lov. Att det tillkommer en annan finansieringsmodell för idrottslokaler för att lyfta bort dess kostnader från skolpengen är angeläget.

Studiero och trygghet för Stockholms elever är avgörande för möjligheten att tillgodogöra sig undervisningen. Akutskola ska införas för barn som går i årskurs fyra och platserna måste byggas ut över hela staden. Det ska vara nära för barn till sin skola även om de behöver gå på en akutskola. Akutskolor hjälper både det utåtagerande barnet men ger också studiero för klasskamrater som annars riskerar att få en försämrad skolgång.

Samverkan med polis och socialtjänst ska fortsätta och arbetet med våldsprevention är prioriterat där befintliga arbetssätt också ska utvärderas. Skolan ska alltid vara en fredad zon och

samverkan mellan utbildningsförvaltningen och SISAB angående investeringar i skolmiljön för ökad trygghet oavsett tid på dygnet bör utvecklas, exempelvis bör det investeras i lockdown-teknik.

Det är också angeläget att skolledare erbjuds ett konkret stöd i de avvägningar och administration som krävs kring användandet av kameror i skolmiljö. Den nya lagstiftningen som kom på plats den 1 april 2025 bör förenkla möjligheten för skolor att sätta upp kameror där det behövs. Föregående mandatperiod togs ett förväntansdokument fram mellan skolan och vårdnadshavare för att fastslå elevens, vårdnadshavarens och skolans respektive roller avseende förväntningar på respektive part. Vi ser att det finns ett behov av att revidera förväntansdokumentet för att ännu tydligare understryka vårdnadshavarens avgörande roll i elevens skolgång. Samtliga kommunala grundskolor ska också bli helt mobilmfria för eleverna.

Antalet elever i behov av särskilt stöd ökar och den politik som förts de senaste åren i Stockholm är inte positiv för den gruppen elever. Det finns en trend där ansökningar av fristående resursskolor avstyrks och där godkända ansökningar överklagas. Det förhöjda grundbeloppet, som ger resursskolor som är specialiserade på elever med särskilda behov förutsättningar att bedriva sin verksamhet, har också legat statiskt de senaste åren trots en omfattande kostnadsutveckling i samhället. Även om vi ser positivt på att arbetet med att utveckla RSU och CSU grupperna i egen regi fortgår står utbudet i förhållande till antalet elever i Stockholm som har ”mycket stora behov” och ”stora behov”, baserat på skolverket och socialstyrelsens data, är fortsatt alldeles för lågt. Antalet platser för dessa elever bör således fortsatt byggas ut. Kommunen som huvudman ska inte ensam möta hela den efterfrågan och det behov som finns när det finns många aktörer som erbjuder en utbildning av hög kvalitet för elever med särskilda behov.

Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anförs.
3. Att anföra följande.

Vi liberaler anser att varje människa bör få så stora möjligheter att forma sitt eget liv som möjligt. Det förutsätter

att den enskilde individen själv kan styra över de verkligt avgörande besluten i livet. I Liberalernas förslag till budget för 2025 fastslås därför tre inriktningsmål för stadens verksamheter.

1. Ett frihetens Stockholm som ger varje individ möjligheter att uttrycka sig och förutsättningar att leva ett självständigt liv.
2. Ett grönt och innovativt Stockholm som är ledande i klimatomställningen och ger goda förutsättningar för ett fritt närings- och kulturliv.
3. Ett Stockholm med god ekonomi som slår vakt om de mänskliga rättigheterna, öppenhet och valfrihet.

Det är anmärkningsvärt att både initiativ och reformvilja fortsätter lysa med sin frånvaro under den rödgröna majoriteten.

Vi vill framförallt lyfta bristen på fortsatt utveckling av den samhandling mellan stadens verksamheter som påbörjades föregående mandatperiod. Vi får återigen rapporter från stadens skolor att omfattande skolfrånvaroproblematik hänvisas tillbaka från socialtjänsten till skolorna själva att hantera, trots att Kommunfullmäktige enhälligt ställt sig bakom förtydligade riktlinjer om socialtjänstens medansvar för att stabilisera elevers skolgång. Konkret gemensam handling är svaret på komplexa utmaningar och exempelvis skolans och socialtjänstens utvecklade arbetssätt visar tydligt på positiva resultat. Det är ett arbete som inte kan anses vara klart eftersom så kallat stuprörstänk fortfarande förekommer inom stadens verksamheter. Vi vill att de skolsociala teamen ska finnas i alla stadsdelar och utvecklas för att koppla närmare socialtjänstens utredningsenhet.

Arbetet för att lyfta resultaten för skolor i kvartil 4 måste intensifieras

Både pojkar och flickors resultat i grundskolan har sjunkit, och flickors sjunkande skolresultat är påfallande tydliga. I Järvaområdet har gymnasiebehörigheten sjunkit vid flera skolor trots att det är ett prioriterat område, enligt majoriteten.

Det är oroväckande att resultaten stagnerat på flera skolor i kvartil 4. Det duger inte att som den rödgröna majoriteten hänvisa till olika yttre faktorer som uppväxtvillkor enbart. Under föregående mandatperiod, när Liberalerna ledde skolroteln, såg vi till att arbeta stenhårt med att höja studieresultaten på Järva. Det visade sig vara genomförbart. Även om yttre omständigheter påverkar är det farligt att börja hänvisa till dessa då det riskerar leda till passivitet samt leda

bort från att peka på faktorer som faktiskt går att påverka. Det är viktigt att fortsätta hålla fokus på utveckling av undervisningskvalitet, språkutvecklande arbetssätt och samhandling med socialtjänsten och andra aktörer som främsta verktyg för förbättrade resultat.

Av utbildningsförvaltningen har vi också förstått att resultaten för flickor i kvartil fyra tryter delvis till följd av att flickor inte vill gå i skola i Skärholmen utan bytt till friskolor längre in mot stan. Här behövs en fördjupad analys. Är det till exempel så att studiestarka elever rör på sig för att skolorna inte kommer till rätta med studieron?

Trygghet och studiero

2018 gick Liberalerna till val på att halvera andelen elever utan gymnasiebehörighet i utanförskapsområden. Arbetet inleddes på Järva där gymnasiebehörigheten ökade och andelen utan gymnasiebehörighet närapå halverades. Under nuvarande mandatperiod har skolpolitiken i Stockholm istället präglats av stagnation. Vi ser flera allvarliga brister som kräver politiska initiativ och konkreta åtgärder, men trots det lyser att majoritetens reformer med sin frånvaro.

Antalet kränkingsanmälningar har ökat för tredje året i rad, särskilt anmärkningsvärt är att sexuella kränkningar har ökat med 39 % på ett år. Flickor känner sig generellt mindre trygga än pojkar och tar ett större ansvar för studieron. Det är allvarligt att endast 6 av 10 elever anser att vuxna i skolan reagerar på kränkningar. Att pojkarna känner sig mer trygga, flickorna mindre trygga, medan flickorna tar större ansvar för studieron talar för vikten av att arbeta mer med pojkars värderingar och beteende. Förvaltningen har själva fört fram att de vill bedriva mer av det våldspreventiva arbetet, men att de för detta behöver mer resurser. Liberalerna har hörsammat detta i vår reservationsbudget och vi har även angett en särskild satsning för att stärka elevhälsan.

Förslag som Liberalerna i Stockholm kommit med för att stävja stöket i skolorna har tyvärr alla röstats ned av majoriteten. Vi har bland annat anfört att nya särskilda studieroteam bör inrättas som kan hantera störningar utanför klassrummet så att undervisningen kan fortsätta.

Barn i samhällets vård

Vi vill se insatser för att stabilisera skolgången för barn i samhällsvården, vilket är grundläggande för att förebygga kriminalitet och sociala problem. Stockholm måste bli mycket bättre på att se till att barn som är placerade eller omhändertagna också får en fungerande skolgång och

stadsdelsnämnderna ta ansvar för att följa upp deras kunskapsresultat. Målet måste vara att barnen faktiskt når upp till kunskapsmålen, når gymnasiebehörighet och även går ut gymnasiet med fullständiga betyg. För barn och unga som samhället omhändertagit är skolgången den viktigaste skyddsfaktorn för framtiden.

Vi efterfrågar systematisk och anonymiserad sammanställning av skolresultat på aggregerad nivå, precis som redan görs för exempelvis nyanlända elever. Vår uppfattning är att de omhändertagna och placerade barnens skolresultat skall följas upp mycket noga, då det är staden som i dessa fall har klivit in som vårdnadshavare. Då är det rimligt att staden följer upp dessa barns skolresultat i alla årskurser.

Systematiken i uppföljningen av barnens skolresultat, hälsa och tandstatus måste komma tillstånd på sådant sätt att nämnderna och kommunfullmäktige kan följa barnens utveckling i såväl tertiärrapporter som verksamhetsberättelsen. Vi föreslår att Stockholm går före och testar lagstiftningen genom att sammanställa omhändertagna barns och ungdomars skolresultat på aggregerad nivå. Vi vill också att undervisningstiden på stadens skyddade boenden utökas så att barnen där får samma undervisningstid som andra, exempelvis med hjälp av digitala lösningar.

Stöd till skolläringar

Vi får fortsatt till oss från våra skolbesök att stödet från förvaltningen till nya rektorer måste bli bättre. Vidare har vi tidigare påpekat vikten av att rektorer, i dessa utmanande ekonomiska tider, behöver få stöd i att kunna prioritera rätt i sin organisation. Det gäller inte minst nu när elevunderlaget sjunker.

SISAB bör ta ett samlat ansvar kring den ekonomiska hanteringen av lokalfrågor som berör skolans arbetsmiljö

När en skola ska byggas tas kostnader för inpasseringssystem i samband med att staden antar projektet. Men inte när skolan ser att systemet behöver uppgraderas, då faller istället kostnaden på skolan. En dörr med lås anses vara en fastighetsägarfråga, men inte inpasseringssystemet. Vi skulle gärna se att det var en fastighetsägarfråga istället för en kostnad för verksamheten när man behöver byta system, både av praktiska och ekonomiska aspekter. Detta speciellt med tanke på det förändrade säkerhetsläget med hot om skolskjutningar, ensamma gärningspersoner och öppna drogcener runt skolgårdar.

Likaså har vi förstått utifrån skolbesök vi genomfört, att andra kostnader såsom ventilation, ljudisolering i matsal, köksinvesteringar med mera, faller på skolan att betala. Då staden har ett bolag i form av SISAB som ska fungera som fastighetsägare, ser vi att dessa kostnader också bör bäras av dem. Det är kostnader som i så fall får läggas på hyran, men som det är idag blir det svårt för skolorna att hantera sin ekonomiska planering, när stora investeringar plötsligt faller på skolorna, samtidigt som andra ekonomiska utmaningar som fallande elevantal drabbar dem. Det är orimligt att elevers och personals arbetsmiljö och säkerhet avgörs av den enskilda skolans ekonomi.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Claes Nyberg (C) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Centerpartiets (C) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag beslut.
2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med ett förslag till inriktning utifrån Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för det framtida Stockholm – en stad som håller ihop och ger kraft åt varje människa att förverkliga sina drömmar. Stockholm ska vara en frihetlig, grön, öppen, trygg och rolig stad där stadens styrkor tas tillvara genom samarbete med företag, akademi och civilsamhälle.

Stockholm har stora utmaningar. Utanförskapet på vissa platser är stort, kriminaliteten växer och vi befinner oss i en eskalerande våldsspiral orsakad av kriminella nätverk. Det är svårt att hitta bostad, det är brist på både förskollärare och förskoleplatser och skillnader i skolresultaten är för stora. Skolorna är hårt pressade av en stram ekonomi vilket fått stora konsekvenser. Bristen på idrottshallar och planer försvårar för barn och ungdomar att idrotta både i skolan och som del i en meningsfull fritid. De demografiska förändringarna i Stockholm får enorma konsekvenser och majoriteten behöver snabba på arbetet på att möta dessa utmaningar.

Centerpartiet ser med stor oro på att vänstermajoriteten saknar en tydlig plan för att hantera stadens stora utmaningar. Istället för att skapa verklig förändring där den behövs som

mest, fokuserar man på att centralisera makt och resurser. När vi lägger den största ökningen av alla partier i staden av schablonen till skolenheterna, ökar vänstermajoriteten i stället resurserna till central förvaltning. Under hela mandatperioden har det i stort sett saknats nya initiativ för att förändra där befintliga modeller inte ger resultat. Det handlar inte om att sjösätta fler projekt, men att våga genomföra reformer och nya metoder som sedan kan inkluderas i det ständiga utvecklingsarbetet. Stockholmarna förtjänar ett annat ledarskap – ett som inte i passivitet bara fördelar pengar, utan sätter skolan först, investerar i framtiden och tar ansvar för hela staden.

Jämlik skola

Skolan är helt avgörande för både individens möjligheter och för att vårt samhälle ska hålla ihop. Skillnaderna i skolresultat är fortfarande betydande samtidigt som skolornas ekonomiska förutsättningar försämras. Det slår särskilt hårt mot elever i behov av extra stöd, de som allra mest behöver skolans kompensatoriska kraft.

Vi vill att alla elever i Stockholm, oavsett bostadsort, ska ha tillgång till en god och likvärdig utbildning. Stockholms skolor ska vara trygga, trevliga och välskötta i hela staden. Vi accepterar inte att elever i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet.

Stockholm befinner sig i en våldsspiral där kriminella nätverk spelar en central roll. Utanförskapet växer och nyrekryteringen till gängen måste stoppas. En fungerande skolgång är en av våra viktigaste nycklar till trygghet och framtidstro. Men istället för att stärka skolan pressas den efter flera år med stram ekonomi.

Under förra mandatperioden inleddes ett framgångsrikt arbete i Järva, där nya metoder och arbetssätt gav tydliga och hållbara resultat. Det är ett allvarligt misstag att majoriteten inte sprider dessa fungerande modeller på ett strukturerat sätt till fler stadsdelar med liknande utmaningar. Att inte ta tillvara på fungerande lösningar är ett slöseri med både resurser och kunskap, och är ett tydligt uttryck för politisk passivitet.

Samtidigt som resurserna till skolan stryps, väljer majoriteten att göra fritidsklubbar helt avgiftsfria – även för de familjer som har kapacitet att själva betala. Det är ett oansvarigt slöseri med skattepengar. Centerpartiet föreslog istället en mer träffsäker avgiftsmodell, liknande den i kulturskolan, där

familjer med knappa resurser får stöd. I stället höjdes skatten för att finansiera en generell reform som inte riktas till dem med störst behov.

Ekonomi

Mot denna bakgrund är det anmärkningsvärt att vänsterstyret i årets budget endast höjde grundskolans schablon med 1,1 procent, en real nedskärning som riskerar att leda till färre lärare, försämrad elevhälsa och minskade möjligheter att ge stöd där det behövs mest. Centerpartiet föreslog i vår budget för 2025 en höjning med hela 2,2 procent, något som tyvärr röstades ner av samtliga övriga partier. En rejäl uppräknings är avgörande för att behålla god lärartäthet och möta de demografiska utmaningarna. Här fanns en möjlighet som vänstermajoriteten valde att inte ta.

Dimensionering och lokaler

Stockholm har efter en period av kraftig utbyggnad av skolplatser nu snabbt behövt ställa om utifrån fortsatt vikande demografiska prognoser. Staden står inför ett vikande elevantal som leder till utmaningar både i lokalförsörjningen och skolornas ekonomi i de flesta av stadsdelsområdena. I den långsiktiga planeringen för våra skolor krävs tydlighet och förutsägbarhet från kommunen som huvudman. Att avveckla tillfälliga lokaler är angeläget för att förbättra skolornas fyllnadsgrad. Det kommer också bidra till att många av Stockholms elever åter får tillgång till mer av sina skolgårdar när paviljonglösningar försvinner.

Det är centralt att tidigare planerade kapacitetsökningar skjuts på framtiden eller helt avbryts, utan att ge avkall på möjligheter att åter kunna öka kapaciteten om de snabbt skiftande omvärldsfaktorer som idag påverkar den demografiska utvecklingen snabbt ändras igen. Förändringen ger samtidigt möjligheter att tidigare lägga underhåll och sköta evakueringar inom befintligt lokalbestånd.

Även om det i många fall är försvarbart att helt och permanent avveckla hela skolor är det samtidigt förenat med risker. Det tar lång tid att bygga upp starka och välfungerande verksamheter medan det går snabbt att riva ner. Detta är särskilt viktigt att beakta i ett läge där prognoserna när omvärlden förändras snabbt kan justeras och elevantalet ökar igen. Där så är möjligt bör staden därför intensifiera arbetet för att se om strategiskt viktiga skolbyggnader kan användas av andra hyresgäster inom eller utom staden för att åter kunna vara tillgängliga vid nästkommande planeringsperiod.

Alla stadsdelar träffas inte lika av utmaningen med vikande elevantal. Utbildningsnämnden har att ta ställning till förslag om utredningar om avveckling av än fler skolplatser i flera stadsdelar. Över lag är de justeringar som föreslås för 2026 och framåt ett steg i rätt riktning jämfört med förra årets analys men saknar fortsatt ett antal perspektiv som måste belysas och bedömas bortanför endast det strikt lokalekonomiska.

Valfriheten för Stockholms elever och föräldrar är stor och är något som ska värnas och utvecklas. Vi ser positivt på den stora mångfald av skolor som finns i vår stad och region och anser att den och valfriheten är värd att värna – en syn som delas av regionens invånare. Många elever som går i de kommunala skolorna visar på stor mobilitet och söker sig till skolor utanför de stadsdelar de själva bor i.

Att direkt och fullt ut koppla antalet minskade skolplatser till en snabb nedgång av folkbokförda elever i en stadsdel ser vi inte motsvarar medborgarnas behov och önskemål. Att använda en påbörjad kapacitetsökning i andra närliggande stadsdelar som skäl är inte helt balanserat om det där i stället förväntas uppstå en brist på elever. Då borde parallellt undersökas om några av de projekten kan skjutas på framtiden eller avbrytas för att inte behöva ta onödiga kostnader för nybyggnation eller avveckling på platser dit elever idag söker sig.

Det är inte förvaltningens uppgift att aktivt styra familjers valfrihet genom att kraftigt begränsa möjligheter som redan finns. Vi ser därför inte att underlaget i befintligt skick helt tar med detta perspektiv utan i stället tar sikte på att genom minskad dimensionering dit familjer söker sig styra beteende genom strikt minskat tillgång.

Exempelvis konstateras i underlaget att Södermalm idag har hög fyllnadsgrad och att det kan förklaras med stor inpendling, framför allt i högre årskurser. Dvs, familjer ser fördelar med att använda mobilitet för att lösa olika behov. Vi ser stora värden att framför allt behålla en större möjlighet till mobilitet i mellan- och högstadiet och vill därmed att de ytterligare drygt 400 elevplatser som planeras att avvecklas på Södermalm borde därför kunna behållas och samlas i de högre årskurserna. Liknande analys behöver också göras för mobilitet mellan andra stadsdelsområden.

Vi ser också att det fortsatt saknas att ta ett helhetsgrepp i samverkan med Idrottsförvaltningen för att säkerställa och samplanera för idrottslokaler som kan användas både för

skolundervisning och föreningslivets behov. Även om steg tagits framåt görs i vissa delar av planen för lokaler endast mindre grepp som inte står i paritet med de behov vi ser finns både för skolan och idrotten. Det gäller bland annat på Södermalm, men visar sig även i det fortsatta stora underskottet av egna idrottssalar i Norra Innerstaden, Kungsholmen, Järva och i Årsta. Vi förväntar oss en mer gemensam och hel analys mellan Utbildningsförvaltningen, Idrottsförvaltningen och SISAB samt att det delges i en samlad gemensam analys och planering.

De kommande åren behövs ett fortsatt gediget arbete för att värna skolornas integritet och verksamhet, där även fristående skolor kommer att påverkas av ett vikande elevantal i Stockholm. Staden bör därför upprätthålla en kontinuerlig dialog med fristående skolor för att skapa förutsättningar för att kunna klara sitt utbudsansvar av skolplatser i Stockholm.

Stöd och sociala insatser

Vi vill återinföra riktade satsningar på elevhälsa och specialpedagogiskt stöd. Till det kommer att slutföra kravet på välfungerande skolsociala team i varje stadsdel, förbättrad samverkan mellan skola, socialtjänst och BUP, samt återinförandet av de så kallade allvarsamtal som vänsterstyret har tagit bort. Samtalen med unga i riskzon ska ske inom 24 timmar och involvera polis, socialtjänst, skola och vårdnadshavare. De är av yttersta vikt för att tidigt kunna bryta destruktiva beteenden och säkerställa återgång till att klara skolan.

Det har skett en ökning av psykisk ohälsa bland barn och unga, särskilt bland tonåringar, där övergången från mellanstadiet till högstadiet blir extra krävande. Många elever upplever oro eller har svårt att koncentrera sig på skolarbetet. Elevhälsan spelar en viktig roll i att upptäcka och förebygga psykisk ohälsa i skolorna. Staden behöver bli bättre på att genom dem tidigt identifiera de elever som riskerar att utveckla psykiska ohälsa. Enligt forskning kan regelbunden screening av psykisk hälsa minska psykotiska symptom hos ungdomar.

Centerpartiet vill därför att en strukturerad screening av psykisk hälsa införs som en del av elevhälsans ordinarie hälsokontroller för alla grundskoleelever. På så sätt kan elever som riskerar att drabbas av psykisk ohälsa, som till exempel depression eller mobbning, få hjälp i ett tidigt skede. Som del i detta vill vi att alla elever i årskurs 7 ska erbjudas ett första personligt samtal med skolkurator för att sänka tröskeln och minska det eventuella stigma som finns kopplat

till att söka hjälp för psykiska och andra besvär. Syftet är att hitta problemen tidigt och förhindra att de eskalerar och får långsiktiga konsekvenser för elevernas välmående och framtid.

Det är fortsatt oroande att de beslut som fattades under förra mandatperioden om att SU-grupper ska finnas på varje grundskola och RSU-enheter i varje stadsdel ännu inte är fullföljda. Särskilt när anställda inom flera av stadens skolor signalerar att en tydlig inriktning och sättnings av hållbara strukturer saknas.

För att varje barn ska få en trygg och likvärdig start i livet vill vi också införa familjesociala team i varje stadsdel som ska ge stöd till förskolor oavsett huvudman Dessa team ska samverka med vårdnadshavare och socialtjänst för att tidigt identifiera barn och familjer i behov av stöd.

Barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska få rätt hjälp i rätt tid. Därför vill vi att staden, tillsammans med regionen, utvecklar gemensamma rutiner för att ge stöd till förskolebarn utifrån Socialstyrelsens rekommendationer, och säkerställer att stödet följer barnet genom hela skolgången med ett särskilt fokus på övergången mellan förskola och grundskola.

Valfrihet och egenmakt

Vi är också bekymrade över att den styrande majoriteten medvetet försämrar förutsättningar för friskolor och använder andra delar av myndighetsutövningen såsom planmonopolet för att försvåra nyetableringar och långsiktiga förutsättningar. Till exempel har vänsterstyret valt att flytta lokalkostnader till kommunstyrelsen och på så vis urholka skolans resurser, vilket även kan ifrågasättas ur rättslig synvinkel. Ungefär var fjärde elev i grundskolan i Stockholm går i en friskola, och denna politik slår direkt mot deras och kommande generationers möjligheter till mobilitet och valfrihet.

Trygga lokalsamhällen byggs med gemenskap, framtidstro och goda livschanser för alla. Det kräver en skola som fungerar, ett levande föreningsliv och en politik som ser hela staden. Vi i Centerpartiet tror på varje människas förmåga att forma sin framtid. Det viktigaste är inte var du kommer ifrån, utan vart du är på väg. Vår vision är ett Stockholm som håller ihop. För det krävs ett annat politiskt ledarskap än den passiva majoritet vi ser idag.

I övrigt hänvisar vi till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige för vilka prioriteringar som bör ligga till grund för planeringen för perioden 2026-2028.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Sverigedemokraternas (SD) förslag till beslut enligt följande:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med ett underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget.
3. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra detta ska förvaltningen återkomma till nämnden med ett omarbetat underlag för budget.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns fem förslag till beslut: förvaltningens förslag, ett förslag från vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M), ett förslag från Jan Jönsson (L), ett förslag från Claes Nyberg (C) och ett förslag från Linnéa Vinge (SD). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Ersättaryttrande

Frida Bondesson (KD) anmäler ett ersättaryttrande enligt följande:

Kristdemokraterna tycker att det är glädjande att de ekonomiska förutsättningarna har stärkts det senaste året. En god ekonomi är en grundförutsättning för en långsiktigt hållbar verksamhet. Vi noterar dock de utmaningar som utbildningsnämnden står inför framgent, med bristande likvärdighet, sjunkande elevantal och dimensionering av gymnasieskolan.

Gällande likvärdighet inser vi att de pedagogiska utmaningarna kan se väldigt olika mellan skolor i Stockholm. Det är dock viktigt att strävan efter likvärdighet inte sker på bekostnad av en grupp elever till förmån för en annan. Det som vänsterpolitiker ibland brukar hänvisa till som att ”ställa grupper mot varandra”. Stadens skolelever får aldrig reduceras till medel för att nå ideologiska mål, utan varje elev måste tillförsäkras bästa möjliga undervisningskvalitet och

studiero. Vi vänder oss därför också emot skrivningar som att gymnasievalet skulle minska likvärdigheten då det baseras på elevers meritvärden. Så länge vi har ett fritt skolval kommer elever att välja olika och fokus borde i stället ligga på att höja allas meritvärde och kunskaper så mycket som möjligt.

I budgetunderlaget genomför vänsterstyret nu sin budgettekniska spagat för att minska likvärdigheten mellan skolor i privat och egen regi. Detta genom att flytta vissa av utbildningsnämndens kostnader till kommunstyrelsen. Det är tydligt att vänsterstyret inte har verksamheternas kvalitet för ögonen, utan ständigt letar efter nya metoder för att röka ut privata aktörer. Besattheten av huvudmannaskap gagnar inte på något sätt stadens skolelever eller undervisningens kvalitet. Vänsterstyrets ideologiska skygglappar riskerar i stället att reducera stadens skolelever till medel för att nå ideologiska mål, snarare än att fokusera på eleverna i sig. Det hela är att betrakta som en skenmanöver från styrets sida, för att flytta fokus från skolans kärnuppdrag. Samma ensidiga fokus på huvudmannaskap märks även i frågan om vikande elevunderlag, när vänsterstyret prioriterar att försöka stänga så många privata skolor som möjligt för att säkra elevunderlaget för skolor i egen regi.

Kristdemokraterna ser det som mycket positivt att det statliga bidraget för stärkt kunskapsutveckling höjs kraftigt för 2025, med nästan åtta procent. För Stockholms del innebär det totalt 432 miljoner kronor (för egen regi). Detta är ett välkommet tillskott till skolans kärnuppdrag.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/287-1 (Godkänd) Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028
- UTBF 2025/287-1.1 Bilaga 1 UtbN 2026-2028
- UTBF 2025/287-1.2 Bilaga 2 Schablonggrundande samt interkommunala elever 2026-2028
- UTBF 2025/287-1.3 Bilaga 3. Kompetensförsörjningsplan 2026-2028
- UTBF 2025/287-1.4 Bilaga 4. Lokalförsörjningsplan 2026-2045
- UTBF 2025/287-1.5 Bilaga 4.1 Lokalförsörjningsplan 2026-2045 Grundskola
- UTBF 2025/287-1.6 Bilaga 4.2 Lokalförsörjningsplan 2026-2045 Gymnasium
- UTBF 2025/287-1.7 Bilaga 4.3 Funktionsprogram för skollokaler



§ 7**Att uppmärksamma skolfrånvaro**

UTBF 2025/615

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till stadsrevisionen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Stadsrevisionen har remitterat rapporten *Att uppmärksamma skolfrånvaro* till utbildningsnämnden för yttrande.

Revisionskontorets samlade bedömning är att utbildningsnämnden uppmärksammar och hanterar elevers frånvaro från skolan på ett sätt som motsvarar skollagens krav och kommunfullmäktiges ambition att stärka elevernas närvaro i skolan.

Revisionsrapporten betonar vikten av en god samverkan mellan skolorna och socialtjänsten, för att fånga upp barn i särskilt svåra situationer. Revisorerna anser att den samverkan kan stärkas ytterligare genom att öka samsynen för i vilket skede som skolorna ska kontakta socialtjänsten vid upprepad eller längre frånvaro. Vidare framgår av stadsrevisorerna att det finns förutsättning för att ytterligare underlätta skolornas utredande arbete och administration kring elevers frånvaro genom det planerade bytet av systemstödet för elevhälsan. Utbildningsförvaltningen välkomnar revisionskontorets granskning som ger förutsättningar att ytterligare förbättra struktur, organisation och uppföljning av förvaltningens arbete med att uppmärksamma, utreda orsaker till och åtgärda problematisk skolfrånvaro.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till stadsrevisionen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilda uttalanden

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Moderaterna anser att upprepade frånvaro är ett allvarligt problem, och att samverkan mellan socialtjänst och skolpersonal inte fungerar som den ska. Barn med hög skolfrånvaro riskerar att få sämre betyg och att få en sämre utveckling. Risken är också att barn som inte träffar skolpersonal inte får stöd eller hjälp om något annat sker i dess liv.

Socialdemokraternas inriktning om var skolsociala team plus (SST+) ska byggas ut är svårförståelig. De stadsdelar med högst elevfrånvaro borde prioriteras, men vi ser idag att stadsdelar med högre skolfrånvaro saknas på listan över områden där det ska byggas ut.

Vi vill att de skolsociala team ska utvecklas ytterligare, något som den styrande majoriteten var emot i kommunfullmäktige. Redan i vår reservation flaggade Moderaterna för att de skolsociala teamen inte tycks fungera som de ska.

Det måste tas krafttag för att säkerställa att kommunikationen mellan socialtjänsten och skolan fungerar som den ska. Politiken måste ligga i framkant i den här frågan och SST+ måste byggas ut över hela Stockholm, med fokus på de stadsdelar som idag har högst skolfrånvaro.

Att kommunikationen mellan socialtjänst och skolor inte fungerar på ett fullgott sätt sätter barn i kläm. Om ett barn börjar få högre skolfrånvaro ska skola och socialtjänst i ett tidigt skede börja samverka. För oss är det oacceptabelt att barn inte får stöd för att Socialdemokraterna inte klarar av att ta ett helhetsgrepp om styrningen av socialtjänsten och skolverksamhetens samverkan.

Claes Nyberg (C) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi vill börja med att tacka för rapporten gällande att uppmärksamma skolfrånvaro från revisionskontoret. Av dokumentationen framgår att kartläggningar och utredningar

kring frånvaro varierar beroende på vem som genomför dem. Det saknas uppenbarligen enhetliga rutiner på hur detta arbete ska genomföras, vilket kan leda till brister i uppföljningen och ojämlik behandling av elever.

Det är glädjande att de hälsofrämjande insatserna för att minska frånvaron börjar ge resultat, men det behövs mer strukturerar och genomgripande hjälp för att komma till rätta med elever som riskerar att hamna i långvarig skolfrånvaro. Centerpartiet vill införa en strukturerad screening av psykisk hälsa som en del av elevhälsans ordinarie hälsokontroller för alla grundskoleelever. På så sätt kan elever som riskerar att drabbas av psykisk ohälsa få hjälp i ett tidigt skede. Syftet är att förhindra att eventuella problem eskalerar och får långsiktiga konsekvenser för elevernas välmående och framtid.

Centerpartiet ser allvarligt på den ökade skolfrånvaron och menar att tidiga, samordnade insatser är avgörande för att vända utvecklingen. Samverkan mellan skola och socialtjänst behöver stärkas och ske så snart de första tecknen på oro visar sig, inte först när frånvaron blivit omfattande. När skolpersonal slår larm genom en orosanmälan ska det inte råda några tvivel om att anmälan tas på allvar och att den leder till handling. Därför vill vi se en tydligare och mer konsekvent återkoppling från socialtjänsten till skolorna. Lärare och annan skolpersonal måste få veta att deras oro inte faller mellan stolarna. Det stärker förtroendet och förbättrar samarbetet kring eleven. Arbetet kring orosanmälningar måste förbättras, både genom bättre återkoppling och genom att ge skolpersonal tryggare förutsättningar att våga anmäla oro. Hot mot de som anmäler, påtryckningar och tystnadskultur får aldrig stå i vägen för anmälningsplikten.

Vi anser att Stockholms stad bör ta efter Västerås exempel och införa ett gemensamt digitalt verktyg för att följa upp skolfrånvaro. Ett sådant verktyg skulle göra det lättare att tidigt upptäcka elever som behöver stöd och förbättra samarbetet mellan skola och socialtjänst. Det skulle skapa ett mer strukturerat och tydligt arbetssätt i hela staden.

Varje elev har rätt till en trygg skolgång. För att förebygga skolfrånvaro krävs tidiga insatser, tydliga rutiner och stärkt samverkan. Centerpartiet vill se ett enhetligt arbetssätt i hela staden – så att inget barn faller mellan stolarna.

Linnéa Vinge (SD) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna vill tacka stadsrevisionen för en gedigen och informativ rapport. Vi vill även uttrycka vårt stöd för förvaltningens utkast till svar, vilket vi i huvudsak instämmer i.

Samtidigt vill vi betona en aspekt som enligt vår mening behöver tydliggöras ytterligare. Utöver de åtgärder som lyfts i rapporten, såsom orosanmälningar till socialtjänsten, anser vi att det är av yttersta vikt att i större utsträckning involvera föräldrarna i arbetet med att säkerställa närvaro i skolan.

Det är vår fasta övertygelse att vårdnadshavarna har det primära ansvaret för att barnen går till skolan och inte hamnar i destruktiva miljöer eller aktiviteter. Föräldrarna är ofta de första att märka när något inte står rätt till, exempelvis att barnet inte går till skolan som det ska. Skolans ansvar är naturligtvis också betydelsefullt, särskilt vad gäller att identifiera frånvaro och vid behov göra orosanmälan. Men det yttersta ansvaret måste fortsatt ligga hos vårdnadshavarna – och detta ansvar måste betonas tydligare.

Vi menar därför att föräldrars ansvar för sina barns skolgång bör tydliggöras och, när så är relevant, följas upp med konkreta insatser och konsekvenser. För att lyckas med att minska skolfrånvaron krävs ett nära samspel mellan skola, socialtjänst och framför allt vårdnadshavare.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/615-2 Tjänsteutlåtande - Att uppmärksamma skolfrånvaro
- UTBF 2025/615-1 Revisionsrapport nr 5/2024, Att uppmärksamma skolfrånvaro för yttrande senast 30 april 2025 (1/2)

§ 9**Stockholms stads program för barns rätt till kultur**

UTBF 2025/434

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservationer

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Linnéa Vinge (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat *Stockholms stads program för barns rätt till kultur* till utbildningsnämnden för yttrande.

Programmets mål är att ge alla barn och ungdomar goda möjligheter att upptäcka och skapa olika sorters kulturuttryck och syftar till att tydliggöra de målsättningar och det ansvar som olika nämnder och bolag i staden har i detta arbete. Programmet fokuserar på tre målområden: förskola och skola, fritiden samt stadsmiljön, där ett målmedvetet och strukturerat arbete behöver göras för att skapa förutsättningar för barn och ungdomar att ta del av kultur och för eget skapande.

Utbildningsförvaltningen välkomnar och ställer sig i huvudsak positiv till det nya programmet. Programmet är ett viktigt verktyg och en vägledning för det fortsatta arbetet för att integrera kultur i undervisningen. Förvaltningen anser dock att det behöver tas fram ett mer kortfattat informationsmaterial som fokuserar på att konkretisera mål och åtaganden för att underlätta för personal på skolor och förskolor att bedriva arbetet med kultur för barn och unga.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden krävs omedelbar justering av beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) förslag till beslut enligt följande:

1. Att i huvudsak instämma i förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra.

Alla barn och unga ska ha möjligheter att skapa och tillgång till kulturupplevelser.

Stockholms stads program för barns rätt till kultur ska ge alla barn och ungdomar goda möjligheter att upptäcka, uppleva och skapa många olika sorters kulturuttryck. Det är bra att det föreslagna programmet uppmärksammar vikten av att Stockholms stad blir bättre på att inkludera underrepresenterade grupper: Pojkar i alla åldrar, äldre barn och ungdomar, barn och ungdomar med funktionsnedsättning samt barn och ungdomar som växer upp i hushåll med låga inkomster. Vi vill poängtera vikten av resurssättning för att staden verkligen ska nå alla barn i olika skolklasser och att varje skolår kunna genomföra kulturaktiviteter. Detta är essentiellt så att programmet blir verklighet och inte en papperstiger.

Utbildningsförvaltningen tar också upp relevant kritik vi instämmer i – detta i form av att ordet lärare inte nämns i programmet samt det orimliga i att skolan ska ansvara för information till vårdnadshavare om kulturaktiviteter.

En annan aspekt vi vill lyfta handlar om det förslag som Liberalerna lade beträffande målgruppen LSS och rätten till kultur. Här avslog majoriteten vårt förslag om att utvidga Kulansamarbetet till att omfatta också LSS. Här finns idag ett begränsat utbud av aktiviteter som idrottsförvaltningen tillhandahåller, men där inte alla tre personkretsar inom LSS har tillgång till aktiviteterna. För oss är det självklart att personer som omfattas av lagen om särskilt stöd ska ha tillgång till kultur och att det bästa sättet att tillgodogöra detta är inom ramen för Kulan. Detta så att exempelvis kulturarbetare kan dyka upp på boenden och dagliga verksamheter, samt att LSS-målgruppen får tillgång till subventionerade kulturupplevelser på kulturarenor.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Sverigedemokraternas (SD) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Det är glädjande att det tas fram ett program för barn och ungas rätt till kultur och att det uppmärksammas att staden behöver inkludera underrepresenterade grupper så som pojkar samt barn och unga med funktionsnedsättning.

För att nå ut till barn och unga med funktionsnedsättning samt deras vårdnadshavare kan staden med fördel samarbeta med funktionsrättsrörelsen samt stadens habiliteringscenter.

Vi vill även lyfta vikten av att alla barn nås av Kulanpremien, för att uppnå detta behöver riktade insatser göras för att nå barn och unga som går i fristående förskolor och skolor.

Det är även av stor vikt att staden kommer till bukt med bristerna kring barn och ungas systematiska och formaliserade inflytande för att säkerställa att barnkonventionen tillämpas till fullo.

Kulturskolan har ett rikt utbud och möjlighet att nå många barn och unga. För att ytterligare tillgängliggöra utbudet föreslår vi att Kulturskolan i högre grad förlägger sin verksamhet i direkt anslutning till skoldagen. På så sätt minskar ojämlikheten i barns olika hemförutsättningar och fler barn och unga ges möjlighet att delta i kulturaktiviteter oavsett om deras vårdnadshavare har tid och möjlighet att vara delaktiga eller inte.

Genom att reformera stadens fritidsgårdar, rikta dem till högstadieungdomar samt införa fritidsgårdskort tror vi att staden kan nå fler flickor. Rågsveds fritidsgård är ett bra exempel där antalet flickor ökade dramatiskt när åldersgränsen sänktes till att enbart omfatta högstadiet.

För att göra stadens parklekar mer inkluderande även för barn med funktionsnedsättning vill vi att den fysiska tillgängligheten ses över samt att samtlig personal utbildas inom NPF.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag, ett förslag från Jan Jönsson (L) och ett förslag från Linnéa Vinge (SD). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Barnkulturen tillhör stadens absolut viktigaste kulturverksamhet. Det handlar om att väcka kreativitet och fantasi, men också om bildning, gemenskap, läslust och språk samt att finna intressen som kan vara med många resten av deras liv.

Stockholms stads program för barns rätt till kultur ska ge alla barn och ungdomar goda möjligheter att upptäcka, uppleva och skapa många olika sorters kulturuttryck. Det är bra att det föreslagna programmet uppmärksammar vikten av att Stockholms stad blir bättre på att inkludera underrepresenterade grupper: Pojkar i alla åldrar, äldre barn och ungdomar, barn och ungdomar med funktionsnedsättning samt barn och ungdomar som växer upp i hushåll med låga inkomster. Vi vill poängtera vikten av resurssättning för att staden verkligen ska nå alla barn i olika skolklasser att varje skolår kunna genomföra kulturaktiviteter. Detta är essentiellt så att programmet blir verklighet och inte ännu en av stadens papperstigrar.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/434-3 Tjänsteutlåtande - Program barns rätt till kultur
- UTBF 2025/434-1.1 Bilaga - Stockholms stads program för barns rätt till kultur

§ 10**Program för barnhälsa i Stockholms stad**

UTBF 2025/1137

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservationer

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Claes Nyberg (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat *Program för barnhälsa i Stockholms stad* till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet har tre strategiska inriktningsmål (hälsofrämjande, förebyggande samt inkluderande) som sammantaget skapar en helhetssyn på barnhälsa i stadens förskolor och tillsammans med de fem fokusområden (fysisk hälsa, hälsosamma matvanor, psykosocial hälsa, miljö- och barnsäkerhet samt samverkan) som pekar ut riktningen för arbetet med barnhälsa i stadens förskolor.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till programmets ambition att ge en gemensam riktning för stadens arbete med barnhälsa och vikten av att minska skillnader i barns livsvillkor och främja barns fysiska, psykiska och sociala utveckling. Förvaltningen ser också positivt på att programmet framhåller arbetet med att främja barns närvaro i förskolan genom uppsökande verksamhet och att varje stadsdelsnämnd i sin lokala handlingsplan för övergång mellan förskola och skola ska ha särskilda rutiner för övergången för barn i behov av särskilt stöd.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till

kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden krävs omedelbar justering av beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Jan Jönsson (L) och vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) och Moderaternas (M) gemensamma förslag till beslut enligt följande:

1. Att återremittera ärendet och uppdra åt förvaltningen återkomma med ett nytt förslag.
2. Att därutöver anföra följande.

Det är bra att ett program för barnhälsa i Stockholms stad nu äntligen tas fram, men tyvärr motsvarar det förslaget som nu presenteras inte vad ett stadsövergripande program för barnhälsa bör innehålla. Ansvar för detta faller på majoriteten som inte har varit tydliga med vilken typ av dokument som förväntades.

Våra invändningar i korthet:

För det första har programmet ett väldigt fokus på förskolornas (stadsdelsnämndernas) roll, men vi saknar överväganden av vad som bör förväntas av andra av stadens förvaltningar – Utbildningsförvaltningen, SISAB, Trafiknämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Socialnämnden med flera. Vi saknar också en fördjupning kring det samarbete som behöver utvecklas med regionens olika verksamheter.

För det andra saknar vi kopplingen till vetenskaplig forskning kring barns utveckling. Det är av högsta vikt att utbildningen i förskolan och andra insatser för barn vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetssätt. Ett viktigt, men ofta förbiset område är barns motoriska utveckling och kopplingen till fysisk och psykisk hälsa. Ett annat område som behövs lyftas är digitaliseringens effekter på barns hjärnor och hälsa.

För det tredje saknar vi resonemang kring de miljöer som barnen vistas i. Staden behöver bättre analysera hur olika miljöer (ljus, ljud, inredning etc) påverkar barn, samt ta hänsyn till mängden sociala kontakter som är lämplig vid olika åldrar. Vetenskapliga fakta kring dessa aspekter behöver

i sin tur påverka hur vi bygger och organiserar förskolor, lekplatser och andra miljöer där barn vistas.

Vi noterar att utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande tar upp att förskolans arbete med normbrytande beteende saknas. Vi ser att detta arbete behöver börja längre ner i åldrarna. Forskning från Örebro universitet visar att det går att behandla barns aggressiva beteende i förskoleålder, något som leder till goda effekter längre fram i livet. Om sådant beteende inte åtgärdas i tid ökar tvärtom risken väsentligt för att dessa barn i tonåren utvecklar allvarlig våldsproblematik och uppnår sämre skolresultat.

Claes Nyberg (C) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Centerpartiets (C) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag på remissen.
2. Att i övrigt anföra följande:

Centerpartiet i Stockholms stad välkomnar det nya "Program för barnhälsa" som ett steg mot att skapa en bättre uppväxtmiljö för alla stadens barn, oavsett deras postnummer. Vi ser positivt på programmets ambition att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom förskolan. Dock utgör programmet sig för att vara mer än det egentligen är eftersom fokus är den kommunala förskolans uppdrag. Ett namnbyte kan därför vara lämpligt. Även om andra aktörer och förvaltningar nämns är det inte det primära syftet att vara ett heltäckande program för barnhälsa. I allt för liten utsträckning berörs också regionens arbete med barns hälso- och sjukvård samt det utvecklingsbehov som finns med regionen vad gäller barns hälsa och trygghet.

För att ytterligare förstärka programmets intentioner vill Centerpartiet lyfta fram tre centrala områden där vi ser ytterbehov av kompletterande insatser: möjlighet till anonym orosanmälan för skol- och förskolepersonal, tidigt och likvärdigt stöd för barn med autism i förskolan samt behov av kartläggning för att stoppa att barn utsätts för våld i hemmet.

Socialförvaltningen lyfter själv fram orosanmälningar och att mer kan göras där. Centerpartiet vill gå ännu längre. Eftersom hot och våld mot förskole- (och skol-) personal tyvärr förekommer, är det avgörande att skapa trygga förutsättningar för personal att fullfölja sitt ansvar att anmäla oro för barns välbefinnande. Centerpartiet vill därför möjliggöra för personal inom förskola och skola att göra orosanmälningar anonymt. Detta skulle skydda personalen från potentiella

repressalier och säkerställa att barn som lever under svåra förhållanden får den hjälp de behöver. ?Redan idag kan skolhuvudmän vidta åtgärder för att öka tryggheten och benägenheten att anmäla, såsom att erbjuda samtalsstöd, säkerhetsåtgärder till personalen och att rektorer kan bistå vid anmälningar. Vi uppmanar till att dessa möjligheter används fullt ut i väntan på en lagändring.

Det andra området vi vill se mer inom är området barn med autism. För att barn med autism ska kunna lära sig att kommunicera, bli självständiga och bättre förberedda för skolan och samhället i stort kan Mångsidiga intensiva beteendeinsatser vara helt avgörande enligt Socialstyrelsen. Arbetssättet rekommenderas att ges till små barn, helst före fem års ålder, och bygger på ett samarbete mellan habiliteringen, förskolan och barnets vårdnadshavare.

Därför tycker vi att Stockholms stad upprättar en gemensam rutin med regionen gällande förskolebarn med autism, med syfte att tydliggöra ansvarsfördelning och möjliggöra samsyn mellan kommunens förskolor och regionens habilitering. Samtidigt måste man säkerställa att förskolebarn med autismdiagnos får samordnade och likvärdiga insatser baserat på socialstyrelsens rekommendationer och att det kan behållas vid övergång till grundskola.

Det tredje området vi vill lyfta innebär en breddning av programmet, som gör att dess namn bättre motsvarar innehållet, och det är behovet av att Stockholm behöver kartlägga och ta fram en handlingsplan för att stoppa att barn utsätts för våld i hemmet. Våld mot barn kan inte i någon omfattning accepteras, och det är svårt att tänka sig något viktigare för barns hälsa än att förebygga och stoppa våld som förekommer i hemmet.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns tre förslag till beslut: ett gemensamt förslag om återremiss från Jan Jönsson (L) och Andréa Hedin med flera (M), ett förslag från Claes Nyberg (C) samt förvaltningens förslag. Ordföranden prövar först förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att utbildningsnämnden beslutar att ärendet ska avgöras idag. Därefter ställer ordföranden förvaltningens förslag mot Centerpartiets (C) förslag mot varandra och finner att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Ersättaryttrande

Frida Bondesson (KD) anmäler ett ersättaryttrande enligt följande:

En trygg, stimulerande och lärande barnomsorg lägger en viktig grund för barnens utveckling och vidare skolgång. Förskolan har ett pedagogiskt uppdrag men också en viktig uppgift i att ge omsorg och trygghet till barnen. Kristdemokraterna är positiva till att det tas fram ett stadsövergripande program för barnhälsa. Vi oroas dock av programmets fokus på att minska skillnader i barns livsvillkor, vilket riskerar att skymma att förskolan ska ha en hög och likvärdig kvalitet i hela staden. Varje barn ska få det stöd det behöver för att utvecklas och ha en god hälsa, och därmed ges möjlighet till en bra start i livet.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1137-2 Tjänsteutlåtande - Program för barnhälsa i Stockholms stad
- UTBF 2025/1137-1.2 Bilaga - Program för barnhälsa i Stockholms stad

§ 11

Program för inköp

UTBF 2025/1201

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag avseende revidering av *Stockholm stads program för inköp* till utbildningsnämnden för yttrande. Förslaget bygger på det nuvarande programmet men har reviderats för att bland annat förtydliga organisation och ansvar i stadens inköpsarbete för att nå inköpsmålen. Ett särskilt fokus handlar om hur nämnder och bolag kan arbeta proaktivt och strukturerat för att motverka ekonomisk brottslighet och oegentligheter inom upphandlade verksamheter.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Samtidigt föreslår förvaltningen att delar av innehållet förtydligas i kommande tillämpningsanvisningar för att stödja verksamheterna ytterligare i sitt inköpsarbete.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden krävs omedelbar justering av beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) förslag till beslut enligt följande:

1. Att programmet ges skarpare rutiner om hur staden kan stödja stadens förvaltningar i de upphandlingar som förvaltningarna lokalt ansvarar för.
2. Att staden inrättar avtalscontrollers för att säkerställa att stadens inköp och upphandlingar är både socialt och ekonomiskt hållbara.
3. Att därutöver anföra.

Liberalerna välkomnar revideringen av Stockholms stads program för inköp, det är ett viktigt steg i arbetet för att säkerställa att stadens resurser används ansvarsfullt och effektivt. Vi har vid upprepade tillfällen lyft vikten av att motverka välfärdsbrottslighet inom stadens verksamheter, och vi ser positivt på att dessa frågor nu ges fokus i programmet.

Stockholms stad gör årligen inköp för stora belopp, och det är avgörande att de genomförs med seriösa aktörer som följer lagar och regler. Genom att skärpa rutinerna och ställa tydligare krav minskar vi risken för att oseriösa och kriminella aktörer får tillgång till stadens skattemedel. Det förutsätter också förbättrade kontroller och uppföljning genom hela inköpsprocessen.

Liberalerna anser att Stockholm måste ställa tydligare krav i sina upphandlingar, både initialt och löpande under hela avtalstiden när det gäller entreprenörers skyldighet att dela information. Det räcker inte med krav vid upphandlingstillfället, utan informationsdelningen måste fortsätta kontinuerligt. Vi ser också ett stort behov av att bygga upp kompetens inom avtalshantering, inte bara inom det tekniska sakområdet utan också inom juridik och uppföljning, för att kunna ställa och driva krav gentemot leverantörer på ett effektivt sätt. Här skulle Liberalernas förslag om avtalscontrollers ha en betydande roll för att motverka problemet.

Ett annat problem som måste hanteras är bristen på fungerande informationsflöden, både mellan kommuner och mellan kommunen och andra myndigheter som Skatteverket. Det är en fråga där staten har ett ansvar, men Stockholm som huvudstad måste gå före och vara pådrivande i att hitta lösningar. För oss är det självklart att den lagstiftade rollen som brottsförebyggande aktör också innebär ett ansvar att bygga strukturer, rutiner och samarbete som även fungerar i praktiken.

Vi har under senare tid blivit informerade om konkreta brister i stadens möjligheter att kontrollera entreprenörer löpande under avtalstiden, särskilt inom vissa stadsdelar. Ett exempel

är inom parkskötseln, där det framkommit att leverantörer byter ut personal efter upphandling utan att detta anmäls eller där resurser saknas för att följas upp systematiskt.

Det har i flera fall varit svårt för stadsdelsförvaltningarna att säkerställa att samtliga personer som utför arbete åt staden omfattas av avtalsenliga villkor, såsom lön, arbetsvillkor och rätt till semester med mera.

Dessa brister undergräver stadens ambition om att endast göra affärer med seriösa aktörer och innebär en påtaglig risk för att offentliga medel når oseriösa eller till och med kriminella verksamheter. Det visar tydligt på behovet av skarpare krav på uppföljning och kontroll under hela avtalets löptid samt förbättrad samordning och stöd till stadsdelarna.

För att säkerställa att stadens inköpsarbete håller hög kvalitet och lever upp till kraven på sund konkurrens och rättssäkerhet, är det avgörande att beställarkompetensen inom stadens organisation förstärks. I dag finns det variationer mellan nämnder och stadsdelar vad gäller förmågan att följa upp avtal, tolka juridiska villkor och hantera komplexa entreprenader. En stärkt beställarroll är en nyckel till att förebygga välfärdsbrott och att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på ett ansvarsfullt sätt.

Liberalerna har därför föreslagit att staden inför särskilda avtalscontrollers. Dessa ska ha kompetens att granska och följa upp avtal både ur ett juridiskt perspektiv och med fokus på ekonomisk hållbarhet. Det handlar inte bara om att säkerställa att avtalsvillkor efterlevs, utan även om att skapa en funktion som identifierar risker, brister och möjligheter till förbättring i hela inköpskedjan. Genom att professionalisera uppföljningen av avtal kan vi minska risken för att oseriösa leverantörer får fäste i stadens verksamheter och stärka kvaliteten i de tjänster som stockholmare får ta del av.

Exemplet ovan med bristande uppföljning inom parkskötsel visar tydligt varför det behövs stärkt beställarkompetens och en mer professionell avtalsuppföljning. När personal byts ut utan kontroll och avtalade villkor inte följs upp, riskerar vi att välfärdsmedel hamnar hos aktörer som inte lever upp till stadens krav. Här kan en funktion som avtalscontroller göra verklig skillnad genom att systematiskt följa upp avtal och säkerställa att varje leverantör levererar enligt överenskommelse.

Slutligen: För att effektivt stävja välfärdsbrottslighet krävs också skärpta rutiner kring jäv och korruption. Det är

avgörande att stadens inköpsarbete genomsyras av transparens och att varje beslut fattas på objektiva grunder. Genom tydligare riktlinjer, utbildning och obligatorisk kontroll i riskutsatta delar av verksamheten kan vi minska risken för otillbörliga relationer och säkerställa att stadens resurser används på ett hederligt och rättssäkert sätt.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett förslag från Jan Jönsson (L). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Claes Nyberg (C) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Stockholms stads reviderade program för inköp betonar vikten av att motverka välfärdsbrott genom att säkerställa att endast seriösa leverantörer anlitas och att samarbeta mellan stadens nämnder och bolag för att följa upp avtal och minimera riskerna för arbetslivskriminalitet och oseriösa verksamheter. Detta är ett bra steg, men mer krävs.

Ett samordnat arbete mot brottslighet behöver utvecklas för att hantera aktörer som systematiskt utnyttjar upphandlingar. Genom att intensifiera samarbetet mellan myndigheter kan vi säkerställa att offentliga resurser inte hamnar i fel händer.

I vår motion om att ta Otto till Stockholm föreslår vi att Stockholm inspireras av Botkyrkas OTTO-team, där myndigheter samarbetar för att stoppa oseriösa aktörer. Genom att förbättra samarbetet mellan förvaltningar, socialtjänst, polis och räddningstjänst kan vi både stoppa brottslig verksamhet och ge stöd till de som drabbas av människohandel och arbetskraftsexploatering.

För att effektivt bekämpa organiserad brottslighet måste vi stoppa de ekonomiska flödena till kriminella nätverk. Genom att arbeta proaktivt i upphandlings- och inköpsprocessen kan vi minska risken att skattepengar hamnar i fel händer. Vi ser också att uppföljningen av leverantörer behöver skärpas. Offentliga medel ska användas för att bygga ett tryggare samhälle, inte för att finansiera brottslig verksamhet.

Ersätтарыttrande

Frida Bondesson (KD) anmäler ett ersätтарыttrande enligt följande:

Stadens inköp och upphandlingar ska utformas ändamålsenligt utifrån respektive förvaltnings behov för att utföra kommunala kärnuppdrag. Varje skattekrona ska ge så stor nytta som möjligt. Samtidigt kan inköp användas som verktyg i omställningen till en mer hållbar stad i den mån upphandlade entreprenörer kan erhålla ekonomiskt försvarbara alternativ på en välfungerande, konkurrenssatt marknad.

Kristdemokraterna välkomnar att styret inkluderar beredskapsfrågor som del av det reviderade programmet för inköp. Vi är däremot fortsatt mycket kritiska till att inköp och upphandlingar systematiskt – och i allt större grad – utformas med målsättningen att vara drivande i omställningen av marknaden med detaljkrav på produkter som inte finns på en fungerande marknad. Målet måste åter bli att tillgodose stockholmarna kvalitet för sina skattekronor. Likaså anser vi att sysselsättningskrav vid upphandling istället ska utformas som frivilliga önskemål eftersom det knappast kan anses vara ett kommunalt kärnuppdrag att diktera entreprenörers rekryteringsprocesser eller anställningsavtal. Det är inte bara kostnadsdrivande utan snedvrider även konkurrensen vilket de återkommande problemen med allt för få anbud är facit på.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1201-2 Tjänsteutlåtande - Stockholm stads program för inköp
- UTBF 2025/1201-1.2 Bilaga - Stockholms stads program för inköp

§ 12**Program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter**

UTBF 2025/1200

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag på ett reviderat *Program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter* till utbildningsnämnden för yttrande. Efter en förändring i kommunallagen 2024 har förslaget anpassats för att gälla för samtliga utförare av kommunala angelägenheter, även de som drivs i kommunal regi, vilket förvaltningen välkomnar.

Förslaget avgränsas till att beskriva mål och riktlinjer på en övergripande nivå. Utbildningsförvaltningen instämmer i att det är nödvändigt, men föreslår om möjligt framtagande av ett kompletterande stöddokument som vägledning. Vidare föreslår förvaltningen att förslaget kompletteras med stadens nya program för de mänskliga rättigheterna, som beslutades av kommunfullmäktige i december 2024.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden krävs omedelbar justering av beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilda uttalanden

Jan Jönsson (L) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna ställer sig i grunden positiva till den föreslagna revideringen av programmet med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter. Vi välkomnar att programmet nu även omfattar verksamhet som bedrivs i egen regi, i enlighet med ändringar i kommunallagen. Det är ett viktigt steg mot att säkerställa likvärdiga villkor mellan privata och offentliga utförare.

Liberalerna har vid upprepade tillfällen lyft betydelsen av tydliga mekanismer för transparens, kontroll och uppföljning inom välfärdsverksamheter, särskilt i syfte att förebygga och bekämpa välfärdsbrottslighet. I detta sammanhang spelar programmet en central roll. Det är avgörande att både medborgare och beslutande organ har tillgång till tydlig information om hur resurser används och hur kvalitet säkerställs oavsett vem som utför tjänsten.

Liberalerna är dock, likt utbildningsförvaltningen, kritiska till att programmets mål och riktlinjer hålls på en så pass övergripande nivå. Att hänvisa till redan existerande styrdokument utan att ge en konkret beskrivning av mål, förväntningar och uppföljningsmetoder riskerar att göra programmet tandlöst. Det finns en uppenbar risk att formuleringarna blir så allmänna att de förlorar sitt värde och blir svåra att följa upp på ett meningsfullt sätt. Detta kan i sin tur försvåra möjligheterna att utkräva ansvar när målen inte nås eller när kvalitetsbrister uppstår.

Liberalerna anser därför att mål och riktlinjer bör förtydligas, konkretiseras och kompletteras med tydliga indikatorer för uppföljning. Endast då kan programmet bli ett effektivt verktyg för styrning och transparens i kommunens samlade verksamhet.

Claes Nyberg (C) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet står bakom vikten av att kommunens medel används effektivt och att kvaliteten i verksamhet som finansieras av skattemedel är hög – oavsett om den utförs av staden eller av privata aktörer. Vi delar också ambitionen om en god uppföljning och transparens för att säkerställa detta. Men vi ser med oro på hur det föreslagna programmet riskerar att leda till en alltför snäv detaljstyrning av externa aktörers förehavanden.

Det är bra att externa aktörer som bedriver verksamhet inom kommunens områden förväntas anpassa sig till kommunala mål, styrdokument och processer. Exempelvis att privata utförare ska bedriva verksamhet enligt kommunens integrerade ledningssystem (ILS), följa detaljerade uppföljningsmodeller inom exempelvis äldreomsorgen, och omfattas av samtliga styrdokument – inklusive miljöprogram, trygghetsprogram, tillgänglighetsprogram och Agenda 2030. Men det framgår också att allt från personalens villkor till detaljer om ägarförhållanden och ekonomi inkluderas i programmet. Att påverka personalpolitiken hos andra utförare liknar svepskäl från majoriteten för att minska valfriheten för stockholmarna. Självklart ska kvaliteten vara hög, arbetsrätten och, lagstiftningen följas men att Stockholms stad ska lägga sig i externa utförares personalpolitik är inte rimligt.

Vi menar att detta riskerar att skapa både en omfattande byråkratisk börda för framför allt små och medelstora aktörer, som kan få svårt att möta kraven utan betydande administrativa resurser. Det snedvrider i praktiken även konkurrensen till förmån för större utförare och kan leda till att färre aktörer kan bedriva verksamhet – särskilt sådana med idéburen profil. I förlängningen riskerar det att leda till en sämre välfärdsservice för stockholmarna.

Centerpartiet vill se en förvaltning som fokuserar på kvalitet – inte processer. Vårt mål är att staden ska både vara en professionell utförare och beställare, med skarpa uppföljningar av kvalitet och resultat, snarare än att driva detaljreglering av hur varje verksamhet ska organiseras. De krav som ställs i avtal ska vara relevanta och proportionerliga utifrån verksamhetens art och omfattning.

Slutligen så anser vi att det inte är praktiskt möjligt att i ett och samma styrdokument utforma detaljerade mål och riktlinjer för samtliga de verksamhetsområden där det förekommer privata utförare av kommunala angelägenheter. Det är stora skillnader på privata utförare i äldrenämndens verksamheter och Utbildningsnämnden. Vi ser därför med viss oro över att det riskerar att bli många, och olika, byråkratiska processer mellan stadens olika områden.

Ersättaryttrande

Frida Bondesson (KD) anmäler ett ersättaryttrande enligt följande:

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag om att det ska råda lika insyn oavsett i vilket regi en kommunal

angelägenhet utförs. Stärkt konkurrens mellan privata utförare samt lika förutsättningar för såväl privat som kommunal regi möjliggör för ökad kostnadseffektivitet och stärkt kvalitet i välfärden.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1200-2 Tjänsteutlåtande - Revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter
- UTBF 2025/1200-1.2 Bilaga - Program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter

§ 13**Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)**

UTBF 2025/1626

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat *Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande* (SOU 2025:19) till utbildningsnämnden för yttrande. I utredningen föreslås att var och en av de obligatoriska skolformerna ska ha en samlad läroplan som innehåller inledande delar, timplan samt kursplaner inklusive betygs- och bedömningskriterier. Det föreslås också i utredningen att det ska finnas ett strukturerat stödande material kopplat till läroplanerna.

Utbildningsförvaltningen är positiv till flera av utredningens förslag. Dock vill förvaltningen problematisera några av förslagen i utredningen samt understryka vikten av framförhållning och goda planeringsförutsättningar.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Den korta remisstiden kräver omedelbar justering av beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson (L) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna ser mycket positivt på att läroplanen nu ses över och görs tydligare. Förslagen innebär att de obligatoriska skolformerna får en samlad läroplan som innehåller inledande delar, timplan samt kursplaner inklusive betygs- och bedömningskriterier. Detta kommer att förstärka skolans kunskapsuppdrag. Vi ser också positivt på de tydliga skrivningarna om skolans värdegrundsuppdrag. Det är vidare bra att utredningen föreslår att det ska finnas ett strukturerat stödjande material kopplat till läroplanerna.

Vi tackar för förvaltningens konstruktiva svar i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1626-2 Tjänsteutlåtande - Kunskap för alla nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande
- UTBF 2025/1626-1.2 Remiss - betänkandet Kunskap för alla - nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)

§ 14**Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)**

UTBF 2025/1557

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet *Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)* till utbildningsnämnden för yttrande. Utredaren har gjort en översyn av förskollärares och lärares administrativa uppgifter och föreslagit åtgärder för att minska såväl de administrativa som andra uppgifter för att ge mer tid till undervisningen och sådana uppgifter som hör till undervisningen. Utredaren har vidare tagit fram ett förslag om hur lärares och förskollärares tid för undervisning samt tid för för- och efterarbete kan regleras.

Utbildningsförvaltningen välkomnar att det tas fram förslag som sätter fokus på undervisningsuppdraget med ambitionen att ge lärare goda förutsättningar och att göra läraryrket mer attraktivt. Dock anser förvaltningen inte att förslaget om reglering av lärares tid bör genomföras i sin nuvarande form, av främst två skäl. Utredarens kostnadsberäkningar är bristfälliga vilket innebär att det förslag som har lämnats är kraftigt underfinansierat. Om staten vill se den ambitionshöjning som förslaget innebär behöver beräkningarna göras om och finansieringen ses över. Förvaltningen bedömer också att den modell som föreslås inte är ändamålsenlig då den är för oflexibel och inte möjliggör att resurser fördelas på bästa sätt inom skolenheten.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med hänsyn till den korta remisstiden.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

Vi tackar för förvaltningens gedigna underlag och beräkningar av förslagets kostnader. Liberalerna anser det mycket angeläget att lärares arbetssituation och arbetsbelastning minskar för att stärka yrkets status och undervisningen som kärnuppdrag, förbättra arbetsmiljön och möjligheterna till att rekrytera kompetenta lärare framöver. Därför är det av stor vikt att genomföra regleringar av lärares undervisnings- och planeringstid.

Detta innebär dock en stor ambitionshöjning för svensk skola och förutsätter full statlig finansiering till kommunerna för att det inte tvärtom ska drabba lärarna och annan skolpersonal negativt. Dessutom behöver lärarnas befintliga kollektivavtal anpassas utifrån de nya reglerna.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett förslag från Jan Jönsson (L). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Moderaterna delar utbildningsförvaltningens bedömning att förslaget i *SOU 2025:26 - Tid för undervisningsuppdraget* inte bör genomföras i sin nuvarande form.

Vi välkomnar ambitionen att stärka läraryrkets attraktivitet och förbättra arbetsmiljön, men den föreslagna regleringen av undervisningstid och tid för för- och efterarbete innebär stora begränsningar för rektorers möjligheter att leda och fördela resurser utifrån skolans faktiska behov. Att likställa planeringstid för en nytexaminerad lärare med den för en

erfaren lärare, eller att utgå från att halvklassundervisning kräver dubbelt så mycket lärartid blir problematiskt.

Utredningen pekar själv på att en tänkbar konsekvens är att lärarna kommer att undervisa färre timmar men i större elevgrupper. Skolverket prognoser visar en brist på 12 000 lärare till 2035. Utredningen bedömer att förslagen kommer leda till ett behov av att på kort sikt anställa fler obehöriga lärare - i ett läge när svenska skolor utmanas av sjunkande skolresultat.

Kostnaderna för detta har även kraftigt underskattats i utredningen, visar förvaltningens beräkningar med cirka 5 miljarder årligen. Samtidigt föreslås att redan befintliga riktade statsbidrag omfördelas – inte att nya medel tillförs. Det bryter mot finansieringsprincipen och riskerar att tränga undan andra viktiga utbildningssatsningar.

Moderaterna anser att förslaget underminerar den lokala styrningen och riskerar att försämra snarare än stärka kvaliteten i undervisningen.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1557-2 Tjänsteutlåtande - Tid för undervisningsuppdraget
- UTBF 2025/1557-1.1 Remiss - Betänkandet Tid för undervisningsuppdraget - åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)

§ 15**Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)**

UTBF 2025/1212

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservationer

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet *Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)* till utbildningsnämnden för yttrande. Utredningen föreslår bland annat att nya nationella yrkesprogram som omfattar 1 900 gymnasiepoäng införs med samma yrkesämnen som dagens yrkesprogram men med mindre omfattning av gymnasiegemensamma ämnen. Målgruppen är de som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program som omfattar minst 2 500 gymnasiepoäng men som har minst tre godkända betyg från grundskolan. För de yrkesprogram som omfattar 2 700/2 800 gymnasiepoäng föreslår utredningen en höjning av behörighetskraven så att de blir desamma som till de högskoleförberedande programmen.

Utbildningsförvaltningen ställer sig generellt positiv till utredningens ansats men ser vissa utmaningar med delar av förslagen. Förslagen kommer att ha påverkan på huvudmannens utbud och organisering samt kommer troligen att innebära ökade kostnader för huvudmannen. Förvaltningen är därutöver positiv till förslaget om att elever ska få rätt att fullfölja sin utbildning på individuella program inom den anpassade gymnasieskolan och anser att det är ett viktigt förslag för målgruppen.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Eftersom remisstiden är

kort föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) och Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Moderaternas (M) och Liberalernas (L) gemensamma förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra:

Även om mycket att det som föreslås i utredningen är bra anser vi att det måste till ytterligare ett spår. Akademisk utbildning är inte något som alla vare sig eftersträvar eller har intresse av. Stockholm har ett underskott på arbetskraft när det gäller många praktiska arbeten, och intresset för gymnasieutbildningarna är svagt.

Vi anser att utbildningen bör vara tvåårig, istället för att det ska vara en treårig utbildning som utredaren föreslår. Anledningen till att vi förespråkar en kortare utbildning är för att minska risken för studietrötthet och att unga som väljer den här vägen framåt snabbt ska kunna komma ut i arbetslivet och vidare i sin karriär.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett gemensamt förslag från vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) och Jan Jönsson (L). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1212-2 Tjänsteutlåtande - Fler vägar till arbetslivet
- UTBF 2025/1212-1.1 Remiss - Fler vägar till arbetslivet
SOU 2024-74

§ 16**Motion om att Stockholms stad ska verka för
etablerandet av teknikcollege i Stockholm**

UTBF 2025/1149

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att *Stockholms stad ska verka för etablerandet av teknikcollege* i Stockholm av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) till utbildningsnämnden för yttrande. Motionen föreslår att Stockholms stad ska ta initiativ och verka för bildandet av teknikcollege i Stockholmsregionen.

Utbildningsförvaltningen delar motionens bild av att det är viktigt med kvalificerade tekniska utbildningar med god branschsamverkan. Förvaltningen anser dock inte att Stockholms stad i det här läget ska initiera och verka för bildandet av teknikcollege, eftersom Region Stockholm processleder detta arbete sedan flera år tillbaka. Processen är långt framskriden och målsättningen är att en etablering av teknikcollege i Stockholmsregionen ska ske under 2025.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) förslag till beslut enligt följande:

1. Att i huvudsak instämma i förvaltningens förslag till beslut.
2. Att bifalla motionen.
3. Att därutöver anföra:

Vi gläds åt förvaltningens positiva gensvar på vår motion, och även åt planerna på att göra verklighet av förslaget. Därmed ser vi fram emot att majoriteten tillstyrker vår motion i kommunstyrelsen, så småningom.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett förslag från Jan Jönsson (L). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1149-3 Tjänsteutlåtande - Etablera teknikcollege i Stockholm
- UTBF 2025/1149-1.1 Motion om att Stockholms stad ska verka för etablerandet av teknikcollege i Stockholm

§ 17**Motion om regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck**

UTBF 2025/386

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservationer

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Claes Nyberg (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om *regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck* av Andréa Hedin och Per Rosencrantz (båda M) till utbildningsnämnden för yttrande. I motionen föreslås att Stockholms stad ska genomföra kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck minst en gång per mandatperiod för att följa utvecklingen och förbättra stadens förebyggande och stödjande insatser.

Utbildningsförvaltningen instämmer i att hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem samt att det är viktigt att ha relevanta kunskapsunderlag som kan bidra till att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck. En återkommande kartläggning är dock ett resurskrävande arbete som skulle påverka lärare och annan skolpersonals administrativa börda. Regeringen har nyligen tillsatt en utredning som ska lämna förslag på åtgärder för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Utbildningsförvaltningen bevakar regeringens utredning och föreslår att utredningen inväntas innan Stockholms stad med en återkommande frekvens börjar genomföra egna kartläggningar.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M), Jan Jönsson (L) och Claes Nyberg (C) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Moderaternas (M), Liberalernas (L) och Centerpartiets (C) gemensamma förslag till beslut enligt följande:

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som begränsar grundläggande friheter för flickor och pojkar i Sverige. Att barn tvingas leva under strikta hedersnormer är något vi aldrig kommer att acceptera.

Stockholms stad har ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld, antaget 2021. Den senaste studien som mäter omfattningen av hedersrelaterat våld är dock från 2019, och datainsamlingen för den genomfördes 2017–2018. Det gav ett viktigt kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa att utsatta får rätt stödinsatser.

Det är dock sju år sedan och mycket kan förändrats sen dess. Stockholm har fortfarande inget strukturerat sätt implementerat för att identifiera elever som förts bort för tvångsäktenskap eller uppfostringsresor. Utan kunskap om förtryckets omfattning är det svårt att bekämpa. Att ha stabila rutiner för att fånga upp individer är viktigt, men för att långsiktigt bryta ned hedersstrukturer behövs övergripande kunskap om hur det ser ut i staden.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett gemensamt förslag från vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M), Jan Jönsson (L) och Claes Nyberg (C). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Ersättaryttrande

Frida Bondesson (KD) anmäler i form av ett ersättaryttrande att hon ansluter sig till vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M), Jan Jönsson (L) och Claes Nybergs (C) gemensamma förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/386-2 Tjänsteutlåtande - Motion om regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck
- UTBF 2025/386-1.1 Motion om regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck

§ 18**Motion om att Stockholms stads kommunala skolor ska vara låsta för obehöriga personer dygnet runt**

UTBF 2025/1022

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservationer

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Jan Jönsson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Johan Nilsson (M), om att *Stockholms stads kommunala skolor ska vara låsta för obehöriga personer dygnet runt*, till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären föreslår att kommunfullmäktige fattar ett principbeslut att skolorna ska vara låsta för obehöriga under skoltid och att utbildningsförvaltningen föreslås få i uppdrag att verkställa beslutet.

Utbildningsförvaltningen anser att låsta skolor kan vara en effektiv åtgärd i det brottsförebyggande arbetet mot småskaliga brottshandlingar. Skyddsåtgärder mot allvarliga brottshandlingar kräver däremot en bredare ansats. Motionens förslag om att skolorna ska vara låsta medför en nödvändighet att byta ut och modernisera äldre passer- och nyckelsystem som finns på ett flertal skolor idag. För närvarande genomför stadens skolfastighetsbolag SISAB ett arbete med översyn av ansvarsfördelningen för passersystem i stadens skolor. SISAB ska redovisa för stadsledningskontoret om och hur bolaget kan ta över ansvar för passersystemen och hur samverkansavtalet då behöver justeras. Förvaltningen föreslår att frågan om låsta skolor fortsätter att utredas baserat på det som SISAB och stadsledningskontoret beslutar.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Moderaternas (M) förslag till beslut enligt följande:

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Vi moderater tar säkerhet och en förändrad omvärld på stort allvar och anser att staden bör ha en generell och principiell hållning, nämligen att våra skolor ska vara låsta för obehöriga. Motionen beskriver mycket väl fördelarna med detta.

Förvaltningens svar lyfter upp problemet med "skolattacker" och pågående dödligt våld (PDV). Detta är så klart det värsta tänkbara scenariot i en skola, men inte det som motionen primärt tar upp som problem. Det är självklart så att en låst skola inte alltid kan hindra den värsta av händelser, men motionen lyfter även upp andra problem med öppna skolor och att obehöriga kan röra sig fritt i lokalerna.

Enligt förvaltningen kräver låsta skolor en del förändringar i befintliga lås- och passersystem. Vidare lyfts ekonomiska aspekter fram. Vi förstår att det kan finnas praktiska och ekonomiska svårigheter, och förstår också att en förändring inte kan ske från dag till en annan. Däremot anser vi att staden bör inta en mer strikt hållning kring våra skolor.

Lokalerna ska inte vara öppna och tillgängliga för vem som helst. Parallellt med allt annat arbete i våra skolor för en bra arbetsmiljö och ökad trygghet är det viktigt att staden fattar ett principiellt beslut att våra skolor ska vara låsta. Detta är en viktig markering och utgångspunkt för att stärka säkerheten och värna om både våra barn och medarbetare. Det är konstigt att det som är en självklarhet för vissa fristående skolor ska vara behäftat med så mycket problem som beskrivs i förvaltningens svar. Vill vi värna om säkerheten på våra skolor är låsta dörrar en av flera praktiska och konkreta åtgärder att vidta så snart det är möjligt vilket vi moderater tycker är självklart.

Jan Jönsson (L) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Liberalernas (L) förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra:

Vi instämmer med motionens intention om att stadens skolor ska vara låsta för obehöriga personer dygnet runt. Vi vill dock understryka att detta förutsätter att SISAB övertar kostnader för låssystem och säkerhetsinvesteringar i enlighet med tidigare förslag från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag, ett förslag från vice ordföranden Andréa Hedin med flera (M) och ett förslag från Jan Jönsson (L). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2025/1022-2 Tjänsteutlåtande - Motion om att Stockholms stads kommunala skolor ska vara låsta
- UTBF 2025/1022-1.1 Motion om att Stockholms stads kommunala skolor ska vara låsta för obehöriga personer dygnet runt

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Sara Emilia Ingemarsdotter,Bjuggren	2025-04-25
Andréa Marieanna Arlene,Hedin	2025-04-25
Carl,Högselius	2025-04-25